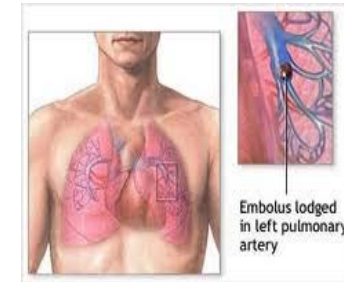

آمبولی ریه، وجود لخته خون یا چربی (به ندرت) در یکی از شریان‌هایی که به بافت ریه‌ها خون‌رسانی می‌کنند. لخته خون در ابتدا در یکی از وریدهای عمقی اندام تحتانی یا لگن شکل می‌گیرد. آمبولی چربی معمولاً از ناحیه یک شکستگی استخوانی تشکیل می‌شود. لخته خون یا آمبولی چربی از طریق جریان خون و با عبور از قلب به یکی از شریان‌های مشروب کننده بافت ریه راه یافته و در آنجا مستقر می‌گردد. این پدیده سبب انسداد شریان مزبور و در نتیجه کاهش توانایی تنفسی و گاهی تخریب بافت ریه می‌گردد. آمبولی ریه در همه سنین ممکن است رخ دهد ولی در بزرگسالان شایع‌تر است.

علائم شایع آن کدامند؟

- کوتاهی نفس ناگهانی
- غش کردن یا حالت غش پیدا کردن
- درد قفسه سینه
- سرفه (گاهی همراه با خلط خونی)
- تندی ضربان قلب

- تب خفیف قبل از بروز علائم فوق معمولاً تورم و درد اندام تحتانی وجود دارد.

آمبولی ریه به چه علت ایجاد می‌شود؟

علت آن، لخته شدن خون در وریدهای عمقی اندامهای تحتانی است. این حالت هر زمان که خون در داخل ورید تجمع یافته و به خوبی جریان نداشته باشد می‌تواند ایجاد شود.

عوامل تشدیدکننده بیماری

- سن بالای ۶۰ سال
- هرگونه آسیب یا بیماری مستلزم استراحت طولانی در بستر
- نشستن در یک وضعیت ثابت به مدت طولانی مثلاً در طی مسافرت با هواپیما
- جراحی اخیر
- نارسایی احتقانی قلب
- اختلالات ریتم قلب
- پلی‌سیتمی (به هم چسبیدن گلبولهای قرمز خون)؛ کم خونی همولیتیک
- شکستگی استخوان
- چاقی؛ استعمال دخانیات
- بارداری
- مصرف قرص‌های ضد بارداری به خصوص در خانم‌های سیگاری

چگونه از بروز آمبولی ریه پیشگیری کنیم؟

۱. از استراحت طولانی‌مدت در بستر در طی بیماری خودداری کنید.
۲. در طی دوره نقاهت از جوراب کشی استفاده کنید (چه در هنگام استراحت در بستر و چه در هنگام برخاستن از بستر)
۳. پس از جراحی هر چه سریعتر حرکت اندام‌های تحتانی و راه رفتن را شروع کنید.
۴. خودداری از استعمال دخانیات، به خصوص در خانم‌های ۳۵ سال به بالا که قرص ضد بارداری مصرف می‌کنند.
۵. اجتناب از جراحی‌های غیر ضروری. در این موارد از روش‌های دیگری غیر از جراحی استفاده کنید.
۶. در طی سفر هر ۱-۲ ساعت مدتی ایستاده و راه بروید. مصرف یک قرص آسپرین در روز ممکن است نقش پیشگیری کننده در این زمینه داشته باشد؛ در این باره با پزشک خود مشورت کنید.

عواقب مورد انتظار

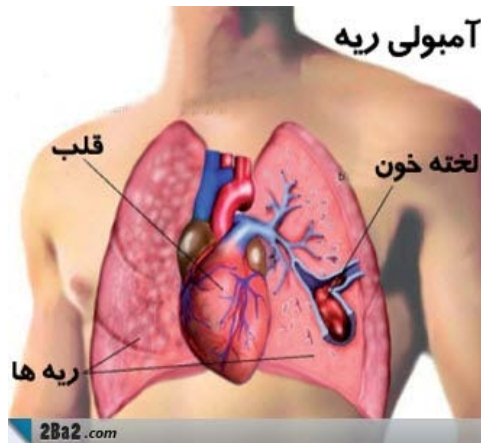
معمولاً تحت مراقبت‌های ویژه در عرض ۱۴-۱۰ روز بهبود می‌یابد.

تشکیل آمبولی ریه چه خطرات و عوارضی دارد؟

مرگ سریع‌الوقوع در اثر یک لخته بزرگ که بیش از ۵۰٪ جریان خون ریه‌ها را مسدود کند. خونریزی شدید داخل ریه در اثر لخته‌های کوچکتر، از خطرات دیگر آن است.

آمبولی ریه

بیمارستان گلدیس شاهین شهر- واحد آموزش به بیمار

تهیه و تنظیم: سیما بشاورد- کارشناس ارشد پرستاری

زمستان ۱۳۹۲- کد پمفلت: Aw2- 10

فعالیت در زمان ابتلا به این بیماری چگونه است؟

تا هنگام برطرف شدن علائم التهابی ناشی از لخته شدن خون در بستر استراحت نمایید. در طی استراحت در بستر اندام‌های تحتانی را به طور مکرر حرکت دهید تا به جریان یافتن خون در آن‌ها کمک شود.

رژیم غذایی: رژیم خاصی نیاز نیست.

در چه شرایطی باید به پزشک مراجعه نمود؟

اگر شما یا یکی از اعضای خانواده‌تان دارای علائم آمبولی ریه باشید. این حالت یک اورژانس است!

بروز موارد زیر در طی درمان:

- درد قفسه سینه
- سرفه همراه خلط خونی
- کوتاهی نفس
- تشدید تورم و درد ساق پا

منبع: پایگاه اطلاع رسانی پرستاری

سایت بیمارستان: www.goldis.mui.ac.ir

آمبولی ریه چگونه تشخیص داده می شود؟

بررسی‌های تشخیصی ممکن است شامل رادیوگرافی قفسه سینه، اسکن ریه، آنژیوگرافی ریه، نوار قلب، سمع قلب و ریه، و آزمایش‌های خون جهت اندازه‌گیری عوامل انعقادی و زمان پروترومبین (PT) باشد.

آمبولی ریه چگونه درمان می شود؟

هدف درمانی، حفظ عملکرد قلب و ریه در حد قابل قبول (تا برطرف شدن لخته) و جلوگیری از عود آمبولی است.

۱. ممکن است قرار دادن یک صافی در داخل ورید اجوف برای جلوگیری از عبور لخته‌ها به سمت قلب لازم باشد.
۲. استفاده از جوراب کشی یا پیچیدن ساق پا با باند کشی
۳. از نشستن به حالتی که ساق‌ها یا مچ پاها را روی یکدیگر بیندازید خودداری کنید.
۴. در هنگام نشستن طولانی مدت طوری بنشینید که پاها بالاتر از ران‌ها قرار گیرند.
۵. در هنگام خوابیدن پاها را بالاتر از سطح بستر قرار دهید.

جهت درمان از چه داروهایی استفاده می شود؟

داروهای ضد انعقاد و لیز کننده لخته خون، جهت حل کردن لخته و جلوگیری از ایجاد دوباره آن (مثل استرپتوکیناز، هپارین، کلوگزان و وارفارین) تجویز می شود.

سطح داروهای ضد انعقاد باید به طور مرتب اندازه‌گیری شود تا اطمینان حاصل شود سطح آنها در حد مطلوب و بی‌خطر است. تجویز اکسیژن، در صورت نیاز آنتی‌بیوتیک‌ها، در موارد آمبولی عفونی تجویز می شود.